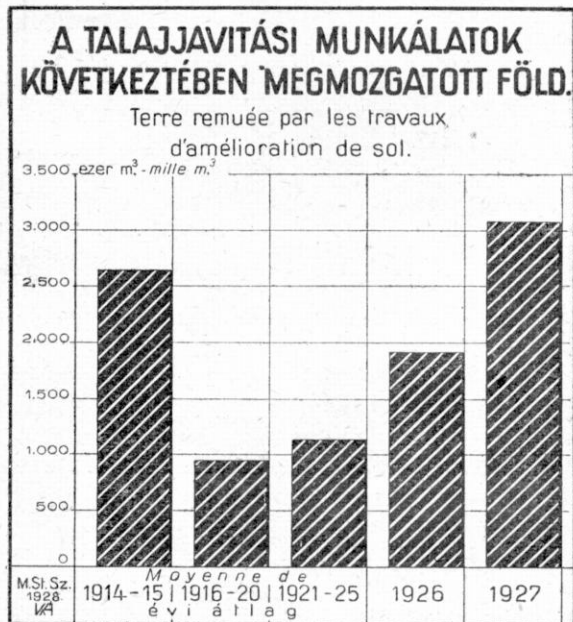

A talajjavítási munkálatok utolsó 16 évi eredményét általánosságban feltüntető grafikon adataiból legjobban szembetűnő az az adat, amelyik az 1916—1920. évek alatt végzett ily irányú munkálatokra vonatkozik. A régi Magyarországon, mint látható, a háborús és forradalmi években talajjavításra csak az előző öt év átlagos eredményének 9%-a került, ami annál gyengébb eredmény, mert az előző öt évben már két háborús esztendő is szerepelt. De viszont azt is láthatjuk a grafikon adataiból, hogy a kultúrmérnöki hivatalok tevékenysége az utóbbi években már elég élénken emelkedett, úgyannyira, hogy 1927-ben a talajjavításra került föld az összehasonlítás tárgyát képező 1911—1915. évek átlagának nem kevesebb, mint 44·1%-át teszi ki. Ez olyan kedvező adat, amelyik még arra is enged következtetni, hogy a többtermelés egyik fontos tényezőjének, a talajjavításnak mérve viszonylag nagyobb a békeévek ilyirányú munkálatai átlagos nagyságánál.

A másik grafikon adatai arról számolnak be, hogy a talajjavítással kapcsolatos munkálatoknál mekkora volt a megmórgatott föld mennyisége. A legutolsó év eredménye azt mutatja, hogy a megmórgatott földmennyiség nemcsak hazánk mai területére átszámítva volt nagyobb, mint az 1911—1915. évek átlaga, hanem ténylegesen is 16·8%-kal nagyobb volt, mint a régi Magyarországon.

Ami a talajjavítási munkálatoknak munkanemenként való megoszlását illeti, megjegyezzük, hogy 1927. évben az összes munkálatok oroszán-része (98·0%) lecsapolás volt. Alagesövezést a javított földterület 0·2%-án készítettek, öntözési el-

járás pedig 1·4%-án létesítettek. Vízmóságok megkötése az utolsó 12 éven belül nem fordult elő, az 1911—1915. évek átlagában is ez a munkálat az összes munkálatoknak mindössze 0·8%-át tette ki. Ez a most ismertetett megoszlás az utóbbi években bizonyos állandóságot mutat, kivételt csak az 1916—1920-as évek átlagánál találunk, amikor is a lecsapolási munkálatok az összes talajjavító munkálatoknak 69·7%-át tették ki, viszont az alagesövezés aránya 2·5%, az öntözés aránya pedig 27·8% volt, tehát ez az öt esztendő jelentékenyen eltért a legutóbbi évek kialakultnak mondható megoszlásától.

S. I.

A világ kakaótermelése és fogyasztása.

Production et consommation mondiales de cacao.

A Római Nemzetközi Mezőgazdasági Intézet abból az alkalomból, hogy a kakaót feldolgozó iparban és a kakaó fogyasztásában általában visszaesés tapasztalható, szeptember havi füzetében részletesen ismerteti a kakaó termelésére és fogyasztására vonatkozó statisztikai adatokat. A rendkívül érdekes összeállításokból és megállapításokból a következő legfontosabb részeket mutatjuk be.

A kakaófa (*Cacao Theobroma*) őshazája valószínűleg az Orinoco és az Amazon eredete körüli erdőségekben volt, de már a spanyol hódítások idejében Középamerikában és az Antillákon egyes válfajai ismeretesek voltak. Az amerikai kakaótermelés az utolsó tíz évben főleg Trinidad és Tabagó szigetén igen nagy segítséget kapott, mert

a nyugatindiai angol szigeteken a nádcukortermelés nem igen fizette ki magát, azért az ott foglalkoztatott tőkét mind nagyobb arányokban kakaótermelésre használták fel. A múlt század végéig a világ kakaószükségletét jóformán kizárólag Amerika termelői elégítették ki. 1879-ben a kakaótermelést bevezették a nyugatafrikai Aranyparton és már 1909 körül az Aranypart kakaó kivitele felülmutta Trinidad és Tabago eredményeit. Ettől az időponttól kezdődőleg a kakaótermelés súlypontja a nyugatafrikai partokra került. Megerősítik ezt a megállapítást a négy utóbbi esztendő eredményeit bemutató 1. számú táblázatunk adatai. Az abszolút számokat feltüntető adatoknál sokkal jobban mutatják a kakaótermelés helyzetét a 2.

1. A világ kakaótermelése.

Production mondiale de cacao.

O r s z á g — P a y s	1923	1924	1925	1926
	m é t e r m á z s a — q u i n t a u x			
Brazília — <i>Brésil</i>	697.090	582 420	517.170	575.200
Ecuador — <i>Equateur</i>	308.800	332 410	328 950	217.700
St.-Domingó — <i>Saint-Domingue</i>	198.300	231 420	234.820	204 770
Trinidad és Tabagó — <i>Trinité et Tabago</i>	308 640	236.900	188 920	192.700
Venezuela — <i>Venezuela</i>	224.300	173.270	229.410	143 000
St.-Thomas — <i>Saint-Thomas</i>	129.100	219 820	208.610	124.700
Aranypart — <i>Côte de l'Or</i>	2,008 360	2,269 130	2,216 520	2,295 360
Nigeria — <i>Nigeria</i>	333.470	378.010	454 220	397.260
Többi országok — <i>Autres pays</i>	527.940	650 620	622.380	661.310
Összesen — <i>Total</i> :	4,736 000	5,074.000	5,001.000	4,820.000

számú táblázatunk arányszámait, amelyek a béke-évek helyzetére és a fejlődés, esetleg visszaesés mérvére vonatkozólag is tájékoztatnak. Ezekből az adatokból teljes biztonsággal megállapítható az amerikai termelés visszaesése és az afrikai kakaótermelés nagyarányú előretörése. Általánosságban azonban megállapíthatjuk, hogy a kakaótermés nagyságában a bemutatott négy év adatai között csak lényegtelen, számba nem jövő eltérés van.

Az adatok csak a kakaótermés nagyságáról számolnak be, nincsenek azonban figyelemmel a kakaónál fölöttébb fontos minőségi megkülönböztetésekre. A legjobb minőségű kakaót főleg Ecuador és Venezuela köztársaságokban, Trinidad, Tabagó és Ceylon szigetén termelik. A braziliai, szentdomingói köztársaságokban, St.-Thomas szigetén, valamint az Aranyparton és Nigeriában a kakaóminőség már nem oly jó hírnevű. A jó minőségű kakaó termelésének visszaesését legjobban láthatjuk abból az adatból, hogy 1894-ben a

2. Kakaótermelő országok a világtermés arányában.

Participation des pays producteurs de cacao à la production mondiale de cacao.

Ország — Pays	1909—1913	1914—1918	1919—1921	1924	1925	1926
	évek átlagában moyenne des années ci-dessus					
Brazília — <i>Brésil</i>	13.6	15.0	12.9	11.5	0.2	11.9
Ecuador — <i>Equateur</i>	16.1	13.7	10.7	6.6	6.6	4.8
St.-Domingó — <i>Saint-Domingue</i>	8.6	7.0	5.8	4.6	4.7	4.2
Trinidad és Tabagó — <i>Trinité et Tabago</i>	9.7	9.0	7.1	4.7	3.8	4.0
Venezuela — <i>Venezuela</i>	6.9	6.0	4.7	4.3	4.6	3.0
St.-Thomas — <i>Saint-Thomas</i>	15.2	10.5	8.5	4.3	4.2	2.5
Aranypart — <i>Côte de l'Or</i>	15.0	24.5	37.3	44.0	44.3	47.8
Nigeria — <i>Nigeria</i>	1.4	3.2	5.2	7.4	9.0	9.3

3. A nyers kakaó behozatala háború előtt és háború után, az újra kivitt mennyiségek leszámításával.

L'importation du cacao brut avant et après la guerre, non compris les quantités réexportées.

Ország — Pays	Moyenne des années 1909—1913 évek átlagában	1923	1924	1925	1926
	m é t e r m á z s a — q u i n t a u x				
Ausztrália — <i>Australie</i>	5.370	44.790	41.950	40.390	46.780
Belgium — <i>Belgique</i>	56.770	92.330	77.890	70.250	74.230
Cseh-Szlovákia — <i>Tchéco-Slovaquie</i>	—	65.430	86.500	76.560	75.990
Amerikai Egyesült Államok — <i>États-Unis</i>	593.710	1,819.500	1,654.070	1,656.500	1,878.800
Franciaország — <i>France</i>	259.460	382.510	429.600	435.530	416.390
Kanada — <i>Canada</i>	19.240	82.010	54.260	64.410	69.700
Nagy-Británia — <i>Grande-Bretagne</i>	273.510	592.140	428.100	552.550	507.820
Németalföld — <i>Pays-Bas</i>	250.110	397.930	429.710	456.110	427.700
Németország — <i>Allemagne</i>	484.710	507.150	879.440	809.730	614.850
Olaszország — <i>Italie</i>	21.160	55.920	67.550	84.140	79.800
Spanyolország — <i>Espagne</i>	58.580	102.670	135.400	96.380	80.910
Svájc — <i>Suisse</i>	92.430	56.430	82.160	68.710	67.110

világ kakaótermésének 71%-a kiváló jó minőségű volt, ezzel szemben 1924-ben ez az arány 19%-ra szállott le. Az érdekelt államok már megtették az intézkedéseket, hogy az árban igen nagy különbséget jelentő minőségi hanyatlás a minimumra szoríttassék vissza és elérjék a minőségi jelzés gyanánt elfogadott Trinidad-szigeten termelt kakaó jó minőségét.

A kakaótermés minőségének megjavítása érdekében kétségenkívül legtöbbet áldoz Anglia, így a legutóbbi időben Trinidad-sziget fővárosában — Szentágostonban — 12.700 font költséggel egy trópusi mezőgazdasági intézetet alapított, ahol többek között a kakaófa termelésére és a kakaótermés minőségének javítására vonatkozó kísérleteket végzik. Az eredményeket Anglia természetesen gyarmatain értékesíti.

A kakaótermés mennyiségének meglehetősen egyforma nagysága mellett a kakaófogyasztó államok

behozatalában, mint 3. számú táblázatunk adataiból láthatjuk, az utóbbi években jelentős csökkenés mutatkozik. Elég arra rámutatnunk, hogy Spanyolországba az 1924. évben 67,3%-kal, Németországba 43%-kal, Svájcba 22,4%-kal importáltak több kakót, mint 1926-ban. A legnagyobb kakaófogyasztó államban, az Amerikai Egyesült Államokban a behozatal meglehetősen állandóságot mutat, ezzel szemben köztudomású, hogy a tárgyalt évek alatt a lakosság száma jelentékenyen szaporodott, tehát itt is tulajdonképpen a kakaófogyasztás csökkenésével állunk szemben. Viszont ha a békeévek adatait nézzük, kitűnik, hogy az 1909—1913. évek kakaóbehozatali átlagánál az utóbbi években Svájcot kivéve valamennyi ország jelentékenyen nagyobb mennyiségű kakót hozott be.

Közöljük végül a 4. számú táblázatunkban a világ kakaófogyasztására vonatkozó hozzávetőleges

4. A világ kakaófogyasztása. (Hozzávetőleges számadatok.)

Consommation mondiale du cacao. (Chiffres approximatifs.)

Ország — Pays	1913	1924	1925	1926	1927
	m é t e r m á z s a — q u i n t a u x m.				
Belgium — Belgique	60 000	80.000	70 000	75.000	60.000
Amerikai Egy. Államok — États-Unis	675.000	1 650.000	1,655.000	1,890.000	1,760 000
Franciaország — France	275.000	435.000	435.000	420.000	290.000
Kanada — Canada	20.000	60.000	70.000	80.000	90.000
Nagy-Britannia — Grande-Bretagne	275.000	525.000	570.000	570 000	570.000
Németalföld — Pays-Bas	300.000	410.000	440.000	440.000	400.000
Németország — Allemagne	515.000	880.000	810 000	615.000	650.000
Olaszország — Italie	25.000	65.000	80.000	75 000	65.000
Spanyolország — Espagne	60.000	135.000	95.000	80.000	80.000
Svájc — Suisse	100.000	80.000	70 000	70.000	65.000
Többi országok — Autres pays . .	220.000	525.000	480.000	480 000	470 000
Összesen — Total . . .	2,525.000	4,845.000	4,775.000	4,795.000	4,500 000

adatokat. Könnyen megállapítható, hogy a kakaófogyasztás az 1913. évi fogyasztás nagyságával szembeállítva az utóbbi években általában, az egyetlen Svájcot kivéve, elég nagy arányokban

emelkedett. Az 1924. évi magas kakaófogyasztás nem volt tartós, így az 1927. évben már a kakaófogyasztásnak 7,1%-os csökkenéséről számoltunk be.
S. I.